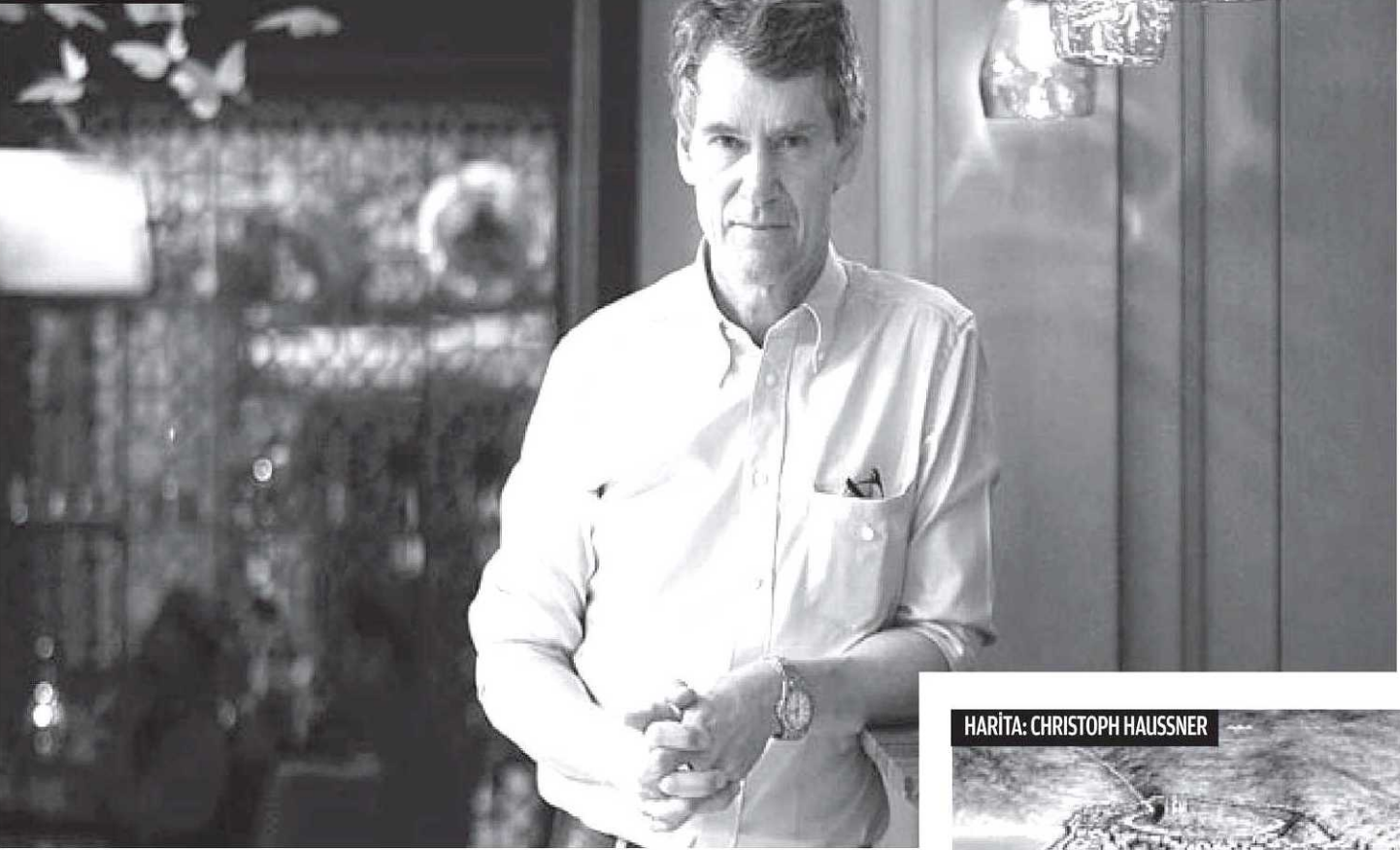

Anadolu'nun arkeolojik tarihi değişiyor mu?

EBERHARD ZANGGER

Eberhard Zangger, Truva Antik Şehri ile ilgili bugüne kadar tespit edilmemiş bulgular bulunduğunu iddia ediyor. Bu bulgular çerçevesinde Truva'da çok daha büyük bir kasaba olduğunu gösteren aşağıdaki harita ilk defa çizildi. FOTOĞRAF: ZAMAN, HÜSEYİN SARI

SEVİNÇ ÖZARSLAN İSTANBUL

RÖPORTAJ

"Truva'nın altında şimdiye kadar ortaya çıkarıldan 100 kat daha büyük bir kasaba ve bu kasabanın bağlı olduğu bugüne kadar bilinmeyen Luvi uygarlığı bulunuyor." Bu iddia, merkezi İsviçre'de bulunan ve Nisan 2014'te kurulan Luvi Araştırmaları Vakfı Başkanı jeoarkeolog Dr. Eberhard Zangger'e ait. Geçen hafta İstanbul'da bulunan Zangger'in Anadolu'nun arkeoloji tarihini değiştirecek bazı iddiaları var. Dr. Eberhard Zangger ve arkeolog Serdal Mutlu tarafından ortaklaşa hazırlanan ve Mersin Üniversitesi Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi'nin yıllık dergisi Olba'da yayımlanan akademik makale, dünyanın çok katmanlı arkeolojik sit alanlarının başında gelen Truva Antik Şehri ile ilgili bugüne kadar tespit edilmemiş bulguları ortaya çıkarıyor. Zangger, Anadolu'da Hitit dışında aslında adı Luvi olan büyük bir uygarlığın bulunduğunu, hatta Luvicenin konuşulduğu bölgenin Hititçe konuşulan bölgeden çok daha büyük olduğunu ama Avrupalı arkeologların bu bilgiyi bugüne kadar görmezden geldiğini söylüyor. Zangger'in iddiasını dayandırdığı 20 yıllık araştırmaları, 250'den fazla harita, video çekimleri ve illüstrasyonlar dünden itibaren www.luwianstudies.org'da yayınlanmaya başladı.

Zangger'in anlattığına göre, Luwian Studies Vakfı, Batı Anadolu'da MÖ 2. bin yılına tarihlendirilebilecek ve o dönemde var olan Miken veya Hitit kültürlerinin bir parçası olmayan 340 büyük yerleşim yeri tespit etmiş. Bu yerleşim yerleri, şu ana kadar varlığı henüz kabul edilmemiş olan Luvi uygarlığını oluşturan halklara ait. Yani bu şu demek oluyor: Zangger Türkiye'de yapacağı kazılarla iddiasını kanıtlarsa 200 senedir yaygın olan; bütün her şeyi Yunanlıların keşfettiğine dair inanç çökecek.

Sizi tanıyabilir miyiz, vakif ne zaman, niye kuruldu?

Ben jeologum, uzmanlık alanım arkeolojik kazılar. Alman'ım. İlk kazı projemi 1982'de Yunanistan'da yaptım. Alman Arkeoloji Enstitüsü tarafından yayımlanan, arkeolojide alan konstrüksiyonu konusunda bir kitap hazırladım. O yıllarda Kaliforniya'da Stanford Üniversite-

si'ndeydim. Sonra Cambridge Üniversitesi'ne tayin oldum. Yine Yunanistan'da bir kazıya başladık. Bronz çağına ait bir sarayın olduğu yeri kazdık. 1990'lardaki bu çalışmam da alanımızdaki en önemli metodolojileri ortaya koydu. Disiplinler arası bir çalışmaydı. Jeofizikçiler, toprak bilimciler, bitki uzmanları vardı. Farklı disiplinlerden insanlar bu projede bir arada çalıştılar ve bu araştırma sırasında, biz bir suni kap keşfettik. El yapımı bir kaptı. Nestua sarayı buradaydı. Troya Savaşı'nda savaşmış krallardan birinin sarayıdır. Bölgede bir liman havzası keşfettik. Bugün tamamen doldurulmuş burası, yeşil alan... Şunu demek istiyorum. 18 sene boyunca Yunanistan'da çalıştım ve şunu anladım; benzer keşifler Türkiye'de de yapılmalı. Özellikle de Troya'da. Çünkü Yunanistan'daki liman havzası kalıntılarının benzerlerini Troya'da görmüştüm.

Bu haritayı (yukarıda) onun için mi çizdiniz?

Biz Troya'nın böyle gözüktüğünü hayal ediyoruz. Bugüne kadar kazılar sadece sarayın olduğu yerde gerçekleşti. Ama orada keşfedilenden 100 kat daha büyük bir kasaba vardı. Ben bunun çok büyük keşif olduğunu düşünmüştüm. Ama kariyerimde ilerlememe engel olan bir çalışma oldu. Stanford ve Cambridgede kariyerimin zirvesindeydim. Ne zaman ki Türkiye ile ilgili çalışmaya odaklandım, birdenbire düştüm. O günden beri insanlar çılgın olduğumu düşünüyor.

Araştırmamızın arkasındaki tez, iddia nedir tam olarak?

Benim bu haritayı yapmamın sebebi; şu anda kazı yapan Türk arkeologlarına bu alanı düşünmeye teşvik etmek. Şehrin asıl kalıntıları 5 metre alta gömülü. Ege'deki Bronz çağı ile ilgili birkaç kitap basılmıştır. Bunların hepsi bin sayfalık kitaplardır. Ama hiçbirisi buradaki diğer medeniyetlerden bahsetmez. Çünkü tepki çekecektir. Biz bu bölgeyi inceledik. Troya savaşından kalan arkeoloji bölgelerini çıkardık. Bunlar zaten halihazırda yayınlara girmiş olan alanlardı. 340 alan olduğunu gördük. Bunların var olduğu biliniyor, ama haritasını ilk biz hazırladık. Yani bizim te-

HARİTA: CHRISTOPH HAUSSNER

orimize göre haritanın böyle gözükmeye gerekiyor. Araştırmamız gösteriyor ki, Luviler bugüne kadar tanınmayan bir medeniyetmiş.

Peki Avrupalı arkeologlar araştırmalarınızdan haberdar mı?

Evet biliyorlar, çünkü zaten bunların bir kısmını 1990'larda yayınlamıştım, deli olduğumu düşünüyorlar. 1999'da Troya'da helikopterle jeofizik araştırması yapmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'na başvurduğum. Sistematik bir şekilde x-ray ile toprağı havadan inceleyecektim. Fakat bakanlık izin vermedi.

Neden vermedi?

Çünkü o zamanın Troya kazısının başında olan Manfred Korffman buna karşıydı. Şimdiki bakanla iki sene evvel görüştük. Bakan diyor ki müsteşar ile görüşün. Müsteşar diyor ki, antik çağ müdürlüğü ile görüşün, o da benim yardımcım ile görüşün...

Nihayetinde tezinizi kanıtlarsanız ne olacak?

200 senedir yaygın inanç nedir? Bütün her şeyi Yunanlıların keşfettiği, işte o inanç çökecek.

Türklerle Yunanlılar her şey için kavga ediyor, bir kavga sebebi daha mı çıkacak?

20 sene Yunanistan'da çalıştım, orada tanıdığım arkeologlar var. Deneyimime göre Yunanlılar bu bilgileri, daha kolay kabul edecek, bu konuda çok daha açık görüşlüler. Çünkü onlar kanıtlara o kadar yakınlara ki, bütün bunları içgüdüsel olarak zaten biliyorlar. İddialarım daha ziyade Avrupalı diğer arkeologlar açısından sorun teşkil edecek.